רבעון אופנה אמריקאי מראיין את אסי דיין כסמל הגבר הישראלי

ביע בגלוי את אי־אהבתו לצבא: „רק מעטים אוהבים לשרת בצבא. צבא לא נועד שיאהבו אותו, ואני שונא להילחם. אני חושב שהמלחמה בישראל היא כורח שנאכף עלינו, וכך גם חיי הצבא. הם אינם משהו שהיינו בוחרים בו מרצוננו החופשי. התחלתי בצבא כטוראי וסיימתי כטוראי.“

הוא מכיר בכך שגישתו זו אינה מקנה תוססת מאוד, לפני כן. למרות זאת, לא הייתי יכול לחיות בשום מקום מלבד ב־ישראל.

„אני לא חושב שהייתי מסוגל לחיות ב־ארצות־הברית, למשל. אפילו לא תקופה קצ־רה. יש להם שם קצב שלא הייתי מסוגל לעמוד בו. הסרט אדם בעיקבות גורלו, לדוגמה, לא יכול היה להיוצר בישראל, ואפילו לא באירופה. הוא כל־כך בילעדי ל־מעדיף להיות סופר במקום שחקן. לפני שנתיים לא חלמתי בכלל להיות שחקן. עד אז הספקתי לכתוב רק קצת שירה. כמו אבי כשהיה צעיר. אני צריך רק זמן ושקט. ניסיתי בשעתו לכתוב ספר, במטבח, בשעה שאשתי היתה מכינה את הארוחות, אבל זה התחיל לצאת ספר בישול.

„לשחק, בשבילי, זו משימה קשה יותר מלכתוב. נהייתי שחקן רק במקרה. הייתי סטודנט באוניברסיטה, ותיכננתי לבלות את החופשה שלי ביוון, כשידיד המשפחה מיכ־אל קאקיואניס, הזמין אותי לראות איך הוא עושה שם את הסרט היום בו יצאו הדגים. באתי, ראיתי, קיבלתי תפקידון קטנ־טן, שהייתי צריך לחזור עליו עשרים פעם עד שהצלחתי להוציא מפי את המילה היחידה שלי. כשחזרתי מההופשה, החלטתי שזה מוצא־חן בעיני.

„בישראל קיבלתי הזמנה מבימת־השחק־נים. בינתיים באה ונסתיימה המלחמה, החלטתי שאינני רוצה להמשיך באוניברסי־טה, והמשכתי בסרטים.“

לו אוהדים רבים: „אינני זוכה בעודף מכתבי מעריצים,“ הוא מתחייך.

„הייתי רוצה לדבר עם היטלר“

ל חד עם זה הוא עמד להתנדב לחודש שירות, בעת הפסקה בצילומי סירטו החדש, הבטחה עם שחר. „נולדתי בישר־אל,“ אומר הוא. „ואני חלק בלתי נפרד ממנה. כך מרגישים שם כולנו. משום כך לא ייתכן גם אצלנו פער דורות ודור אמריקה. זה לא סרט גדול במיוחד, אבל כוחו בניתוח הנפלא שהוא מנתח את אמ־ריקה. לגבי זר, זה נראה כסרט דוקומנטרי מוזר על מעמקי אפריקה.

קביעה אחרת של אסי: „האם אני קודם ישראלי או יהודי? הייתי אומר שקודם יהודי. אינני דתי, אך זוהי שאלה של הזדהות. לו היה ביכולתי, הייתי רוצה לדבר עם היטלר, האסון הנורא ביותר של האנושות, כדי לדעת מה בדיוק הלך שם. אחר־כך הייתי כמובן יורה בו.

„אחרים בהיסטוריה שהייתי רוצה לפ־גוש: קפקא, תומס מאן, וסופרים רבים אחרים. ביחוד שקספיר. הייתי חוקר אותו

שער הכתבה על אסי דיין בעיתון האמריקאי „ג'נטלמנ'ס קוורטרלי“

מחתרת, כמו בארצות־הברית.“ לדברי אסי, אילו היו הסטודנטים בישראל קמים מחר עולים בהפגנה על בניין הכנסת, היו הח־כים יוצאים לקראתם ואומרים: „אכן, זוהי בדיוק המטרה שלמענה אנחנו סורחים בכנסת.“

אומר אסף: „ישראל היא כיום ארץ עצו־בה. איננו יוצאים הרבה לבילויים. לסרטים אנחנו מרבים ללכת, אבל מלבד זה הבילוי העיקרי הוא ביקורים בבתי ידידים. אבל תמיד, שוב ושוב, המלחמה היא שתופסת את מרכז השיחה.

„אינך מרגיש את המלחמה בתל־אביב באופן פיזי, אבל אתה ער לה בכל רגע. זה כבר שנתיים כך. תל־אביב היתה עיר אודות חייו הפרטיים. מה נהג לאכול לארוחת־בוקר, דברים כאלה.“

„נהייתי שחקן במיקרה“

א ומרת יעד, בהקשר זה: „אסי עשוי להיות עוד סופר ביום מן הימים. המשפחה די הופתעה כאשר הפך שחקן, אבל הוא צעיר עדיין, ויכול לעשות עוד דברים נוספים. לדעתי, הוא עוד יכתוב.“

„אני אוהב ספרים,“ מודה אסף, שמשמ־עות שמו היא משורר. „אין ספק שהייתי

„אינני רוצה לשנות את העולם“

א ת עבודתו כשחקן לוקח אסי ברצי־נות. „אני עושה את מיטב יכולתי על בימת הצילומים,“ אומר הוא. „אמנם לא למדתי משחק, בעיקר בגלל חוסר זמן, אבל, אחרי הכל, אינני שואף להיות לורנס אוליבייה. בעצם, אני מניח שגם לורנס אוליבייה לא תיכנן להיות לורנס אולי־בייה.“

אשר לתוכניותיו בעתיד, אומר אסי: „אני פתוח אמביציוני מאשר בעבר, וגם אינני יודע בבירור לאיזה כיוון נוטות האמביציות שלי. הייתי מעוניין לביים סרט או לכתוב ספר בעיקר בגלל שזו יצירה מעשה כפיך, לא כמו כשאתה רק משחק בסרט.“

ומה בקשר לפוליטיקה? יש תוכניות? „אני מעוניין במידה ידועה בפוליטיקה, אבל איננו חושב שאכנס לזה ברצינות. לכל היותר אני אשתתף בחלק האידיאולוגי של הנושא, כגון כתיבה על בעייה. איננו משתייך לשום מפלגה, ואין לי שום פנטז־יות לשנות את העולם. מאחר שאני מכיר מקרוב את דרכי הפעילות הפוליטית, אני יודע כמה שזה חסר־תוחלת.“

„ניסיתי חשיש פעם — ולא יותר“

א לא שקביעה זו אינה מביאה את אסי למסקנה אליה הגיעו צעירי אמרי־קה: „לעולם לא אוכל להיות היפי,“ קובע הוא. „היפי, לגבי, הוא מי שויתר על כל תקווה ואמונה בעתיד. אין בישראל היפים רבים.

„ניסיתי חשיש פעם אחת, וזה לא מצא־חן בעיני. אולי אני שייך למיעוט — או אולי דווקא לרוב דומם — אבל זה פשוט לא מצא־חן בעיני. חברים רבים שלי מעשנים חשיש בקביעות, אבל איננו מתלהב מכך. כרגע, לפחות, אין לי צורך באמצ־עים חיצוניים בחיי. אני מרוצה ממצב הדברים וממה שמתרחש בעולמי. אני מבין שלפעמים רוצה מישהו לחדור לעולמות אחרים, אבל לדעתי יש מספיק מה לראות בעולם הזה.

„אני אוהב לפנטז“

„ב שיב מאוחר יותר ארצה גם יל־דים,“ עובר הוא לנושא אחר. „בינתיים אני עסוק עדיין בפיתרון בעיות הילדות שלי עצמי.“ אומרת עליו: „הוא היה ילד טוב,

העיטור

זהו אחד העיטורים המ־לווים את כתבת־הענק על האופנה בישראל, שבמרכזה הראיון עם אסי. העיטור מראה נאמנה כיצד נראית ישראל בעיניים זרות: משה דיין — כמובן — חומת ירושלים, יד של גבר על חזה נערה, זוג על שפת־הים, ונוף מדברי שומם. וואו.

ילד רגיל, רק קצת מפונק בגלל שהיה הצעיר.“ „אני יודע שברגע שיהיו לי ילדים אקדיש עצמי להם במידה כזו שלא יהיה לי פנאי לדברים אחרים,“ אומר אסי.

על עולמו הנפשי של אסי אפשר לל־מוד הרבה משיריו. רוב השירים שכתב נסבו על גיל הזיקנה — ונסבו באהבה רבה. „אני אוהב את סבי וסבותי מאוד,“ אומר הוא. „מבקר אצלם הרבה. יש משהו בזיקנה שאני מעריך ואוהב. במובן מסויים אני מצפה כבר להיות זקן בעצמי, להגיע לגיל האוהוב הזה.

„בכלל יש לי פנטזיות רבות. לא למות למשל. אבל אני חושש שזו פנטזיה אחת שלא תתגשם. רוב הפנטזיות האחרות שלי הן אודות הכתיבה. כשהייתי צעיר יותר חלמתי שאני זוכה בפרס נובל, ודברים כאלה. אך מאוחר יותר התחלתי לפנטז על דברים הרבה יותר פנטסטיים. כמו שאמר־תי, לא למות, או שיש לי כנפיים. לאחרונה עסקתי בכתיבת מחזה על מלאכים, ובאמת האמנתי בהם.

„האמנתי שאם אני כותב על מלאכים, אני יכול לגרום לכך שהם יהיו קיימים.“